

Bruxelles, 15.5.2018.
COM(2018) 306 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, EUROPSKOM
VIJEĆU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I
ODBORU REGIJA**

**Obnovljeni program za istraživanje i inovacije - prilika da Europa oblikuje svoju
budućnost**

***Doprinos Europske komisije neformalnom sastanku čelnika EU-a o u Sofiji 16. svibnja
2018***

Naša budućnost ne može ostati tek scenarij, skica, zamisao u moru drugih. Mi već danas moramo pripremiti Uniju sutrašnjice.

Predsjednik Komisije Jean-Claude Juncker
Govor o stanju Unije, Strasbourg, 13. rujna 2017.

Istraživanje i inovacije ključni su za našu budućnost. To je jedini način za istodoban i održiv odgovor na probleme slabog gospodarskog rasta i ograničenog otvaranja radnih mjesta te na globalne izazove kao što su zdravlje i sigurnost, hrana i oceani, klima i energetika.

Doprinos Europske komisije neformalnom sastanku čelnika 23. veljače 2018.

Omogućit ćemo manevarski prostor potreban na različitim razinama radi jačanja potencijala Europe za inovacije i rast.

Rimska deklaracija, Rim, 25. ožujka 2017.

Europska komisija zadovoljna je odlukom predsjednika Europskog vijeća da zakaže raspravu istaknutih čelnika u području istraživanja i inovacija te planira potrebne korake za osiguravanje globalne konkurentnosti Europe. U ovoj Komunikaciji predstavlja se niz konkretnih mjera za jačanje istraživanja i inovacija u EU-u te će poslužiti kao osnova za neformalnu raspravu čelnika država ili vlada koja će se održati u Sofiji 16. svibnja 2018.

1. Prilika za Europu da ulaže u budućnost

Ulaganje u istraživanje i inovacije ulaganje je u budućnost Europe. Ono nam omogućuje globalnu konkurentnost i očuvanje našeg jedinstvenog socijalnog modela. Njime se poboljšava svakodnevni život milijuna ljudi u Europi i diljem svijeta te doprinosi rješavanju nekih od naših najvećih društvenih i generacijskih izazova. Istraživanja i inovacije provode se svuda oko nas, a neki od primjera su 1,6 milijuna osiguranih doza cjepiva protiv ebole, izrada baterija koje su sto puta jače od uobičajenih te razvoj autobusa s pogonom na vodikove gorive ćelije koji prometuju našim gradovima.

To nam pokazuje da društvo može napredovati samo brzinom kojom uvodi inovacije. Dugoročno blagostanje može se postići samo ako se u najvećoj mogućoj mjeri iskoriste znanje, poduzetnički duh i produktivnost svih članova društva. Pokazuje i da određeno gospodarstvo može preteći konkurente samo s pomoću najsuvremenijih istraživanja i inovacija.

To je izazov s kojim se naša Unija trenutačno suočava dok nastoji održati i poboljšati europski način života. Vrijeme je za ulaganje u budućnost. Inovacije temeljene na tehnologiji, sve veća digitalizacija svih sektora i veliki svjetski trendovi mijenjaju način na koji živimo nudeći nam velike mogućnosti, no istodobno donoseći nove izazove. Potreba za inovacijama bit će sve izraženija jer se taj trend ubrzava. Zemlje diljem svijeta ulažu golemu sredstva u istraživanje i inovacije u svim područjima gospodarstva. Zbog toga raste globalna konkurencija i dovodi se u pitanje vodeći položaj Europe u pogledu konkurentnosti u ključnim industrijskim sektorima. Jačanje sposobnosti Europe za inovacije osiguravanjem potrebnih ulaganja i ubrzanje širenja inovacija diljem Europe neophodni su stoga za naše buduće blagostanje.

Rizici su veliki, no velik je i potencijal Europe. Sljedeći val inovacija koje kombiniraju fizički i digitalni svijet bit će ukorijenjen u znanosti, tehnologiji i inženjerstvu u kojima Europa ima konkurentnu prednost koju mora zadržati. Iako u njoj živi 7 % svjetskog stanovništva, Europa financira 20 % ukupnih ulaganja u istraživanje i inovacije i izdaje oko trećinu svih visokokvalitetnih znanstvenih publikacija¹. Dom je i snažnoj industrijskoj bazi.

Europa mora iskoristiti te prednosti te svoje vrijednosti kako bi razvila vlastiti model inovacija. Treba u potpunosti iskoristiti svoju suradničku kulturu koja se temelji na partnerstvima i koja može potaknuti inovacije diljem naše Unije. Pritom mora osigurati i visoku razinu zaštite podataka i privatnosti građana, koja je sada globalno pitanje i koja mora postati izvor konkurentne prednosti kad je riječ od novim tehnologijama kao što je umjetna inteligencija ili veliki podaci.²

¹ Izvješće „Rezultati znanosti, istraživanja i inovacija u EU-u 2018.”

² COM (2018) 237.

EU je najotvorenije područje istraživanja i inovacija u svijetu. U svoje projekte prihvaća istraživačke organizacije iz cijelog svijeta te intenzivno surađuje s međunarodnim partnerima na zajedničkim programima. U cilju promicanja ravnopravnih uvjeta trebao bi poticati nove tržišne mogućnosti za inovativne proizvode i usluge. Trebao bi poticati i sinergije te prekogranična ulaganja u istraživanje i inovacije koje donose obostrane koristi za ljude i poduzeća³ osiguravajući pritom da može zastupati svoje interese u strateškim sektorima.

U drugim područjima Europa se ipak suočava s nedostatkom inovacija. Razlog tome nije nedostatak ideja ili novoosnovanih poduzeća, nego nedostatak rasta i širenja inovacija, koje se često ne pretvaraju u nova tržišta i prilike za rast. Treba pojačati i ulaganja industrije u istraživanje i inovacije. Kina i SAD korak su ispred EU-a u pogledu količine ulaganja u tehnologije koje bi trebale prevladati u budućnosti.

Kako bi u potpunosti iskoristila svoj potencijal te svladala prepreke Europa se mora usredotočiti na tri razine. Prvo, potrebno je znatno ulaganje u znanstvena i tehnološka istraživanja, s naglaskom na velike društvene i industrijske izazove kao što su sigurnost, klimatske promjene i posljedice starenja stanovništva. Drugo, poslovno okruženje mora u većoj mjeri pogodovati inovacijama i biti sklonije riziku. Treće, europskim građanima treba se pružiti podrška kroz tu brzu i za neke turbulentnu tranziciju.

Prilika za Europu da predvodi sljedeći val inovacija ovisit će o našoj sposobnosti da razvijemo pravu kombinaciju politika i instrumenata. Za Europu je ključno da podrži konkurentni razvoj strateških lanaca vrijednosti za budućnost.⁴ Jedinstveno digitalno tržište⁵, energetska unija⁶, industrijske strategije⁷ i naša politika tržišnog natjecanja pružaju nam čvrst okvir. Alati kao što su Plan ulaganja⁸, Program za istraživanje i inovacije Obzor 2020.⁹ te europski strukturni i investicijski fondovi¹⁰ dosad su davali dobre rezultate. Zahvaljujući tom temelju Europa je na čelu mnogih područja globalne znanosti i tehnologije te su stvoreni bolji uvjeti za inovativna i konkurentna poduzeća.

Sada je vrijeme da se krene korak dalje. To možemo postići samo s pomoću istinski europskog pristupa, prekograničnom suradnjom i djelovanjem na razini cijele Unije. Uspjeh će ovisiti o našoj sposobnosti učinkovitog korištenja privatnim kapitalom i javnim ulaganjima. Ovisit će i o europskim i nacionalnim regulatornim okvirima koji su prilagođeni

³ To je posebno važno kad EU pregovara o trgovinskim sporazumima. Vidjeti Komisijin Prijedlog uredbe o uspostavi okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja u Europskoj uniji, COM(2017) 487.

⁴ Izvješće "Ponovno promišljanje industrije - definiranje inovacija (Re-finding Industry –Defining Innovation), Nezavisna skupina na visokoj razini za industrijske tehnologije pod predsjedanjem Jürgena Rüttgersa, Europska komisija, 2018.

⁵ COM(2015) 192, COM(2015) 550.

⁶ COM(2015) 80, COM(2016) 763.

⁷ COM(2017) 479.

⁸ 30 % sredstava dodijeljenih iz Plana ulaganja bilo je namijenjeno malim i srednjim poduzećima, 22 % projektima u području istraživanja i inovacija te 11 % projektima čiji je cilj jačanje europske digitalne sposobnosti.

⁹ EU trenutačno ulaže približno 80 milijardi EUR u svoj Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor 2020., koji obuhvaća razdoblje 2014. – 2020.

¹⁰ Europski strukturni i investicijski fondovi ulažu više od 44 milijarde EUR u istraživanje i inovacije, uključujući oko 30 milijardi EUR u tranzicijskim, slabije razvijenim, najudaljenijim i slabo naseljenim regijama.

budućnosti i povoljni za inovacije. Ovisit će i o jedinstvenom tržištu na kojem se učinkovitim i poštenim tržišnim natjecanjem potiču privatna ulaganja u inovacije. Ovisit će i o sposobnosti poticanja poduzetničkog duha na europskim sveučilištima. Ovisit će i o osiguravanju da svaka država članica i svaka pojedina europska regija mogu doprinijeti rastu izvrsnosti u znanosti i inovacijama. Unija ima zajedničku kontrolu nad svim tim čimbenicima te je vrijeme da uzmemo budućnost u svoje ruke.

2. Obnovljeni program za snažniji europski istraživački i inovacijski ekosustav

Istraživanja i inovacije prožimaju cijelo naše društvo te su uključeni različiti akteri, instrumenti i politike na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini. Europa treba međusobno približiti te različite pokretače i razine upravljanja kako bi stvorila okruženje pogodno za istraživanje i inovacije. To uključuje povezivanje različitih lokalnih i regionalnih ekosustava istraživanja i inovacija radi poticanja inovacija diljem lanaca vrijednosti u EU-u.

Učinkovite poluge politika na europskoj razini mogu biti regulativa, prekogranična suradnja i proračun EU-a. Politikama u područjima kao što su energetika, promet i industrija doprinosi se niskougljičnom, održivom gospodarstvu. Gospodarski razvoj kroz inovacije čvrsto je ugrađen u kohezijske i poljoprivredne politike. Uspostavljeni su posebni programi za poticanje digitalne revolucije u EU-u. Istraživanje i inovacije u središtu su cijelog niza politika obrazovanja i osposobljavanja. Unutarnje tržište i politika tržišnog natjecanja osmišljeni su kako bi se pružila potpora inovativnim poduzećima, posebno malim i srednjim poduzećima te kako bi im se pomoglo da rastu i razvijaju nova tržišta.

Međutim, postoje nedostaci i nova pitanja u kojima se Europa može i mora poboljšati. U ovoj se Komunikaciji ističe postignuti napredak te predlažu nove mjere s pomoću kojih Europska unija može odigrati važnu ulogu.

2.1. Osiguravanje ključnih javnih ulaganja i poticanje privatnih ulaganja

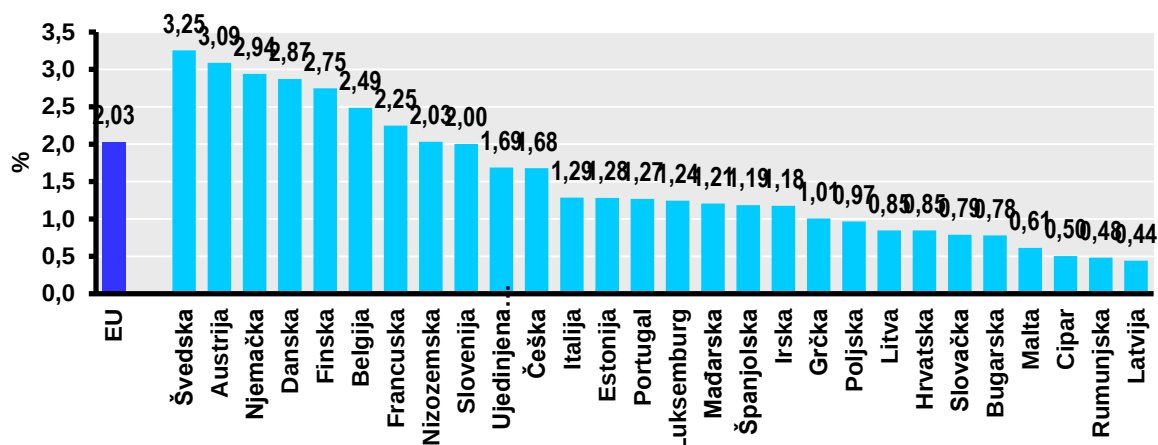
Dokazano je da opseg privatnih i javnih ulaganja u istraživanje i inovacije ima izravan učinak na povećanje produktivnosti i poticanje globalne konkurentnosti.¹¹ Međutim, EU je vrlo daleko od cilja ulaganja u istraživanje i razvoj od 3 % bruto domaćeg proizvoda¹².

¹¹ COM(2018) 2.

¹² COM(2010) 2020, COM(2017) 690. Vidjeti i izvješće „Rezultati znanosti, istraživanja i inovacija u EU-u 2018.” te izvješće *Lab, Fab, App* neovisne skupine na visokoj razini o ostvarivanju najvećeg mogućeg učinka programa EU-a za istraživanja i inovacije pod predsjedanjem Pascala Lamyja.

Intenzitet istraživanja i razvoja za 2016.¹³

Intenzitet istraživanja i razvoja 2016.

Javna ulaganja

Velika većina javnih ulaganja u istraživanje i razvoj u EU-u, odnosno oko 85 %, dolazi iz nacionalnih sredstava. Dok je javno financiranje istraživanja i razvoja u EU-u uglavnom slično sa situacijom u SAD-u, postoje velike razlike među državama članicama. Poticanje javnih ulaganja u istraživanje i inovacije u državama članicama koje trenutačno ne ulažu mnogo ključno je za maksimalno povećanje inovacijskog potencijala EU-a.

Na razini EU-a postojeći program EU-a za istraživanje i inovacije **Obzor 2020.** bio je vrlo uspješan i priskrbio EU-u vodeće mjesto u mnogim područjima znanosti i tehnologije.¹⁴ S ukupnim proračunom od oko 13,1 milijardi EUR za razdoblje od 2014. do 2020. **Europsko istraživačko vijeće**¹⁵ pomoglo je potaknuti znanstvenu izvrsnost u području pionirskih istraživanja i privuklo neke od najvećih talenata u Europu¹⁶. S proračunom od 6,2 milijarde EUR **aktivnostima Marie Skłodowska Curie** pružena je potpora visokokvalitetnim istraživačima tijekom njihovih karijera.¹⁷

Planom ulaganja za Europu pružena je potpora inovativnim projektima, a posebno malim i srednjim poduzećima.¹⁸ **Europski strukturni i investicijski fondovi** bili su od ključne važnosti za javna ulaganja u istraživanje i inovacije i njihovo regionalno širenje.¹⁹

¹³ Izvor: Europska komisija, Glavna uprava za istraživanje i inovacije. Podaci: Eurostat

¹⁴ COM(2018) 2 i izvješće *Lab, Fab, App*.

¹⁵ Europsko istraživačko vijeće osnovano je 2013. za provedbu dijela programa Obzor 2020. Sastoji se od neovisnog znanstvenog vijeća, čije je upravljačko tijelo sastavljeno od uglednih znanstvenika, i izvršne agencije zadužene za provedbu. Dio je programa Obzor 2020.

¹⁶ Primjerice, prof. Feringa, dobitnik bespovratnih sredstava Europskog istraživačkog vijeća i znanstvenik odgovoran za projekt sufinanciran iz aktivnosti Marie Skłodowska-Curie dobio je Nobelovu nagradu za kemiju 2016.

¹⁷ Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie dio su programa Obzor 2020. Od 2013. godine devet dobitnika Nobelove nagrade bili su ili bivši stipendisti ili mentori u programu istraživačkih stipendija Marie Skłodowska-Curie.

¹⁸ 30 % sredstava dodijeljenih iz Plana ulaganja bilo je namijenjeno malim i srednjim poduzećima, 22 % projektima u području istraživanja i inovacija te 11 % projektima čiji je cilj jačanje europske digitalne sposobnosti.

U svojem prijedlogu **Višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027.** od 2. svibnja 2018.²⁰ Komisija je istaknula da istraživanje i inovacije i dalje moraju biti ključan prioritet EU-a. Komisija je predložila da se povećaju ulaganja u istraživanje i inovacije dodjelom 100 milijardi EUR za budući program **Obzor Europa** i **Program Euratom-a za istraživanje i osposobljavanje**. Komisija je predložila i da se mobilizira oko 11 milijardi EUR za tržišne instrumente, uključujući financijske instrumente i proračunska jamstva u okviru **fonda InvestEU**, čime će se zauzvrat mobilizirati oko 200 milijardi EUR privatnih ulaganja za potporu istraživanjima i inovacijama.²¹ To odražava konsenzus da je ulaganje u istraživanje i inovacije ne samo ključno za radna mjesta i rast EU-a, nego i područje vrlo visoke dodane vrijednosti EU-a.

Inovacije moraju biti ključni pokretač politika i programa EU-a za razdoblje 2021.–2027. U potpunosti će se iskoristiti komplementarnosti i sinergije s EU-ovim programima financiranja kako bi se financiranje pojednostavnilo i uskladilo u korist boljih istraživačkih i inovacijskih aktivnosti. Tako će, osim programa Obzor Europa, i drugi veliki programi financiranja, kao što su Instrument za povezivanje Europe, Europski fond za regionalni razvoj i kohezijski fondovi, program Digitalna Europa, Europski fond za obranu, zajednička poljoprivredna politika i svemirski program, pružiti velik poticaj inovacijama.

Privatna ulaganja

Niska razina privatnih ulaganja u inovacije stalna je slabost Europe Ulaganja u istraživanje i inovacije u EU-u iznose 1,3 % bruto domaćeg proizvoda. To je vrlo malo u usporedbi s Kinom (1,6 %), Sjedinjenim Američkim Državama (2 %), Japanom (2,6 %) ili Južnom Korejom (3,3 %).²²

¹⁹ Vidjeti izvješće „Rezultati znanosti, istraživanja i inovacija u EU-u 2018” na BG, CZ, EE, HR, LV, LT, HU, MT, PL, RO, SI i SK. Europski strukturni i investicijski fondovi glavni su izvor financiranja istraživanja i inovacija.

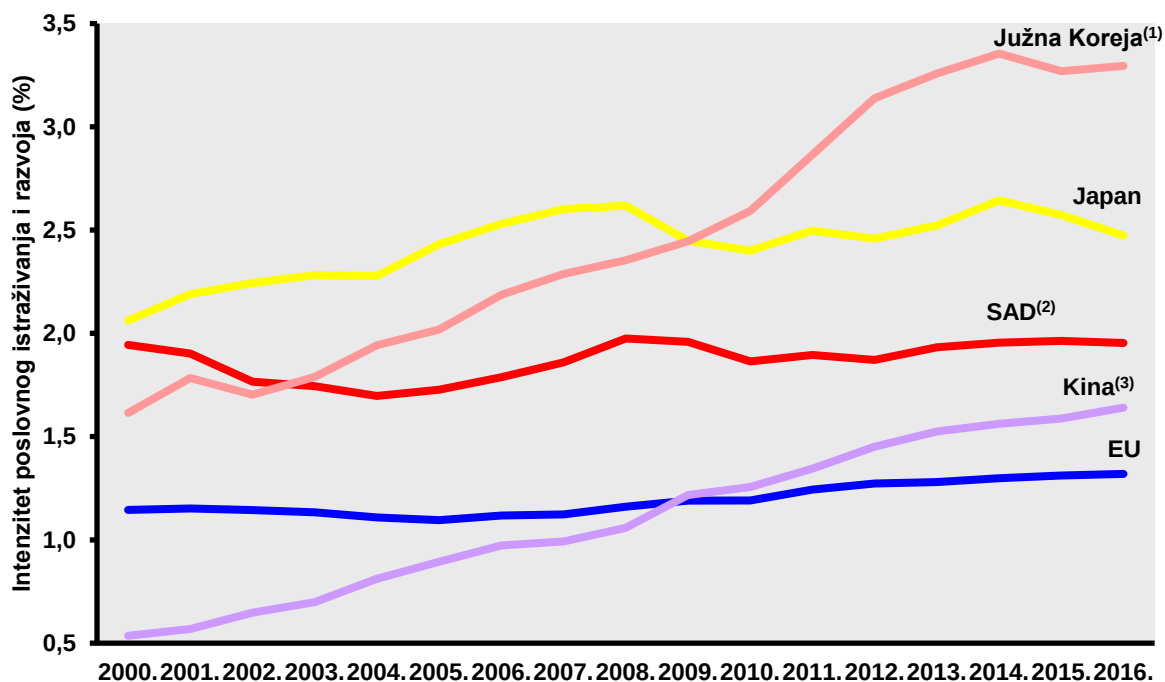
²⁰ COM(2018) 321.

²¹ Drugi programi kao što su Fond za inovacije, program jedinstvenog tržišta, fondovi za poljoprivredne i pomorske politike, Europski socijalni fond, program Erasmus+, program EU-a za kulturu i vrijednosti imat će ključne inovacijske komponente.

²² Izvješće „Rezultati znanosti, istraživanja i inovacija u EU-u 2018.”

Poduzeća iz EU-a na istraživanje i razvoj troše manje od svojih konkurenata²³
Razvoj intenziteta poslovnog istraživanja i razvoja, 2000.–2016.

Razvoj intenziteta poslovnog istraživanja i razvoja, 2000.–2016.

Europi treba industrija koja uvodi inovacije i ulaže u njih. Kako bi potakla privatna ulaganja Europa treba bolje okruženje za poduzeća s jednostavnim, jasnim i učinkovitim regulatornim okvirom. Treba omogućiti otvorena i konkurentna tržišta, odgovarajuće poticaje za ulaganja i lakši pristup financiranju, posebno za mala i srednja poduzeća. Za držanje koraka s globalnim konkurentima posebno je važno financiranje industrijskih istraživanja, posebice putem javno-privatnih partnerstava.

Strategijom industrijske politike EU-a nastoji se poboljšati sveukupne poslovne uvjete za privatna ulaganja, uključujući olakšavanje javne nabave inovativnih rješenja. To se radi kroz sveobuhvatan skup mjera u rasponu od modernizacije okvira intelektualnog vlasništva do donošenja inicijativa za jedinstveno digitalno tržište kao što su uredbe o kibersigurnosti i tokovima podataka.²⁴ Njome se dopunjuje program **EU-a za bolju regulativu**, kojim se s pomoću sustavnih savjetovanja s dionicima, evaluacija i ocjena učinka osigurava da su politike i zakoni EU-a maksimalno učinkoviti i djelotvorni.²⁵ Nedavne inicijative u području **umjetne inteligencije, računalstva visokih performansi i podatkovnog gospodarstva** među ostalim pomoći će Europi da izbjije na čelo sljedećeg vala inovacija²⁶. **Planom ulaganja za Europu** uklanjaju se prepreke ulaganju, povećavaju vidljivost ulagačkih projekata i tehnička pomoć koja im se pruža te pametnije iskorištavaju financijska sredstva²⁷.

Specifična slabost Europe poduzetnički je kapital, koji je ključan izvor financijskih sredstava za inovativna novoosnovana poduzeća. Ukupna ulaganja u poduzetnički kapital

²³ Izvor: Europska komisija, Glavna uprava za istraživanje i inovacije. Podaci: Eurostat, OECD.

²⁴ COM(2017) 479.

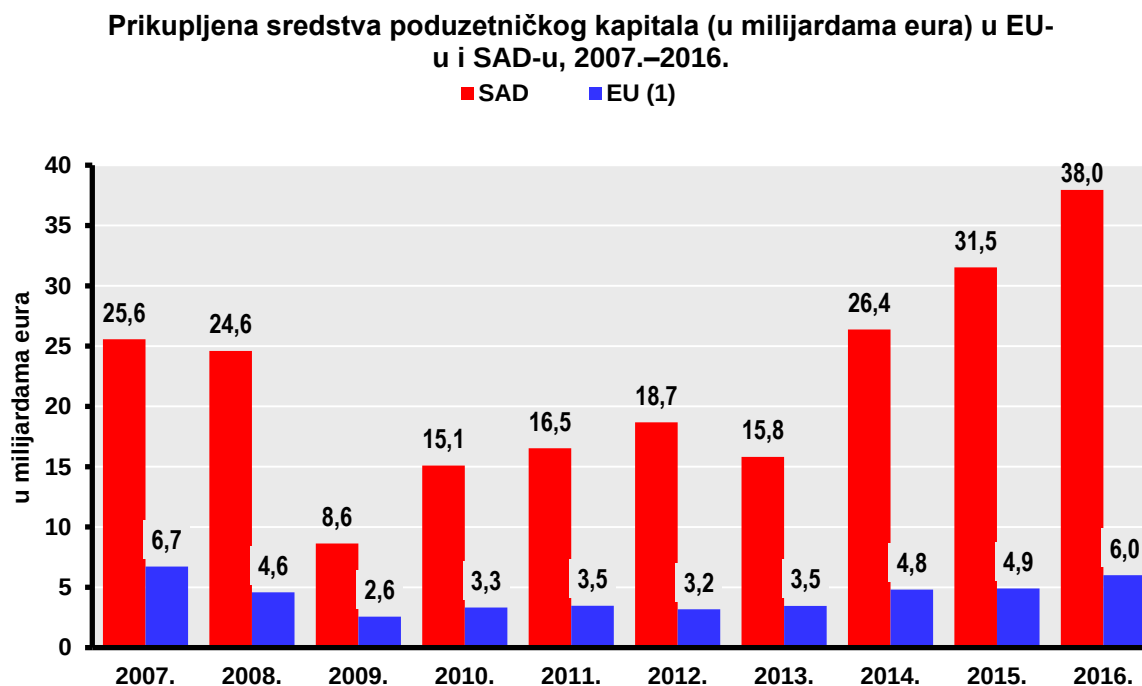
²⁵ COM(2015) 215 i COM(2017) 651.

²⁶ COM(2018) 008, COM(2018) 237.

²⁷ <http://www.consilium.europa.eu/en/policies/investment-plan/>

iznose oko petinu razine Sjedinjenih Američkih Država²⁸. Prosječna je veličina tih fondova u Europi premala da privuče velike institucionalne i privatne ulagače. To dovodi do nedostataka u financiranju poduzeća u rastu te prevelikog oslanjanja na javnu potporu.

Prikupljena sredstva poduzetničkog kapitala (u milijardama EUR) u EU-u i u Sjedinjenim Američkim Državama, 2007.–2016.²⁹

Europski fond za strateška ulaganja oživio je ulaganja u strateške projekte, a očekuje se da će trećina ukupnog iznosa ulaganja od 500 milijardi EUR biti za istraživanje i inovacije.

Komisija je stavila snažan naglasak na olakšavanje pristupa financiranju inovacija u fazi osnivanja i fazi rasta. To se postiže s pomoću financijskih instrumenata InnovFina u okviru programa „Obzor 2020” (očekivana ulaganja od 30 milijardi EUR) i programa za konkurentnost poduzeća te malih i srednjih poduzeća (očekivana ulaganja od 40 milijardi EUR). Mala i srednja poduzeća mogu dobiti pristup financiranju inovacija preko financijskih instrumenata koje podupire Europski fond za regionalni razvoj.³⁰

U budućnosti moramo postići više s manje resursa te pametno i učinkovito upotrebljavati financijske instrumente radi privlačenja kritične mase privatnih ulaganja. Za to nam treba **porezni sustav koji podržava inovacije** dopuštajući da se troškovi ulaganja u istraživanje i inovacije mogu odbiti od poreza, s dodatnim olakšicama za mlada poduzeća. To se nastoji postići prijedlogom Komisije o **zajedničkoj konsolidiranoj osnovici poreza na dobit**. Sada je najvažnije da Europski parlament i Vijeće brzo donesu prijedlog kako bi države članice

²⁸ Izvješće PwC / CB Insights MoneyTree™, četvrto tromjesečje 2017.

²⁹ Izvor: Europska komisija, GU za istraživanje i inovacije – Podaci: Invest Europe, NVCA / Pitchbook /

³⁰ Trenutačno je 9,2 milijarde EUR namijenjeno zajmovima za pametan rast te jamstvenim i vlasničkim instrumentima koji iskorištavaju velike količine dodatnih javnih i privatnih sredstava.

mogle u potpunosti iskoristiti taj ključni instrument za olakšavanje privatnih ulaganja u istraživanje i inovacije.³¹

U velikoj novoj inicijativi kombiniraju se Obzor 2020., Europski fond za strateška ulaganja i Program za konkurentnost poduzeća te malih i srednjih poduzeća za pokretanje **VentureEU**. Cilj je te inicijative potaknuti **poduzetnički kapital u Europi** kojim upravljaju privatni upravitelji i većinom se financira iz privatnih ulaganja³² VentureEU trebao bi potaknuti institucijske ulagače i ohrabriti više upravitelja fondova da uđu na europska tržišta te djelovati na prekograničnoj razini kako bi se riješio problem postojećih nedostataka u dugoročnom financiranju. Ukupna ulaganja EU-a iznose 410 milijuna EUR, a početni je cilj u sljedećih 12 mjeseci prikupiti više od 2,1 milijarde EUR, za što se procjenjuje da će dovesti do 6,5 milijardi EUR ulaganja u oko 1500 europskih novoosnovanih i rastućih poduzeća. **VentureEU ima mogućnost udvostručiti ulaganja u poduzetnički kapital u Europi.** Osim toga Komisija trenutačno razvija koncept inicijative Escalar, čiji bi cilj bio pomoći sredstvima poduzetničkog kapitala da brže rastu aktiviranjem velikih privatnih fondova kao što su mirovinski fondovi ili fondovi osiguranja.

U svrhu potpore tim ciljevima, inicijativama pokrenutima u okviru **unije tržišta kapitala** pojednostavnjuju se regulatorni okviri za prikupljanje i upravljanje fondovima poduzetničkog kapitala u Europi. To će u konačnici povećati dostupnost rizičnog kapitala. Međutim, potrebna su daljnja nastojanja kako bi se postigli rezultati koji odgovaraju veličini gospodarstva Europe.

Ključni koraci

- **Brzo donošenje sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira kako bi se osiguralo da su istraživanje i inovacije i dalje jedna od ključnih politika EU-a i prioriteti financiranja u budućnosti s pomoću različitih proračunskih instrumenata.**
- **Države članice poduzimaju potrebne korake kako bi povećale svoja ulaganja u istraživanje i inovacije radi postizanja cilja od 3 % bruto domaćeg proizvoda.**
- **Povećanje privatnih ulaganja u istraživanje i inovacije i razvoj inicijativa kao što je VentureEU kako bi se potakla privatna ulaganja i dugoročni kapital.**

2.2. Prilagođavanje regulatornih okvira inovacijama

Zahvaljujući tržištima koja dobro funkcioniraju i koja potiču tržišno natjecanje i inovacije stvaraju se radna mjesta i rast. Europsko gospodarstvo treba **regulatorni okvir** usmjeren na inovacije, koji je dovoljno fleksibilan da se prilagodi industriji i društvu koji se brzo mijenjaju. Regulativa i provedba pravila o tržišnom natjecanju imaju ključnu ulogu u osiguravanju jednakih uvjeta tržišnog natjecanja za nove sudionike na tržištu i stvaranju poticaja za inovacije. Zajedničkim normama i pravilima o interoperabilnosti olakšava se usvajanje i uvođenje na tržište inovativnih rješenja. Stoga bi regulativom i na europskoj razini i na razini država članica trebalo uspostaviti ravnotežu između predvidljivosti i fleksibilnosti. Time bi se trebalo osigurati pošteno tržišno natjecanje bez sankcioniranja neuspjeha ili preuzimanja rizika.

³¹ Prijedlogom zajedničke konsolidirane osnovice poreza na dobit nastoje se potaknuti ulaganja u istraživanje i razvoj s pomoću velikog odbitka. COM(2016) 685.

³² VentureEU je paneuropski krovni fond poduzetničkog kapitala koji obuhvaća skup od šest privatnih fondova. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2763_hr.htm

U kontekstu novog Višegodišnjeg financijskog okvira Komisija će dodatno pojednostavniti svoja **pravila o državnim potporama** kako bi se poboljšale sinergije i podržalo javno financiranje inovativnih projekata. Time će se olakšati kombiniranje fondova EU-a i nacionalnih sredstava. Osim toga omogućit će se lakše financiranje projekata iz programa Obzor Europa koji dobiju pečat izvrsnosti na regionalnoj razini u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova.³³

Regulatori imaju ključnu ulogu u inovacijama, stvaranjem odgovarajućih uvjeta i osiguravanjem da se regulativa razvija jednako brzo kao i proizvodi i usluge. Kako bi se osiguralo da se europske politike razvijaju uzimajući u obzir inovacije, Europska komisija već primjenjuje **načelo inovativnosti** ³⁴pri pripremi velikih zakonodavnih inicijativa. Države članice trebale bi pojačati slična nastojanja. Regulatorni okviri moraju omogućiti više ispitivanja, učenja i prilagodbe javnih politika te bolje iskoristavati sve postojeće podatke i analize.

Kako bi se pojasnilo na koji se način postojeći regulatorni zahtjevi primjenjuju na inovativne ideje Komisija provodit pilot projekt **sporazuma o inovacijama** kako bi se pomoglo inovatorima da premoste uočene regulatorne prepreke u EU-u. Početni rezultati u pilot projektima o baterijama i ponovnoj upotrebi vode upućuju na to da se iz njih mogu dobiti korisne povratne informacije za poboljšanje regulative i promicanje inovacija.

Učinkovita regulativa na nacionalnoj razini ključna je za poticanje kulture eksperimentiranja i preuzimanja rizika. U tom kontekstu Komisija je predložila **novi zakon o stečaju** kako bi se poduzećima u poteškoćama omogućilo rano restrukturiranje i spriječio stečaj. Time bi se poštenim inovatorima i poduzetnicima omogućila druga prilika tako što bi ih se u potpunosti razriješilo dugova od prethodnih poslovnih pothvata nakon razdoblja od tri godine, uz odgovarajuća ograničenja kako bi se zaštitili opravdani opći interesi³⁵.

Kako bi se pomoglo u stvaranju i poticanju potražnje javnih tijela za inovativnim rješenjima Komisija je danas objavila **smjernice o javnoj nabavi inovacija**, u kojima prikazuje kako se može provesti nabava inovacija, uključujući mnoge konkretne primjere dobre prakse³⁶.

Ključni koraci

- **Izgradnja europskih i nacionalnih regulatornih okvira koji su prilagođeni budućnosti i primjenjuju načelo inovativnosti.** Time bi se osiguralo da se u potpunosti ocijeni učinak na inovaciju svaki put kada se preispituju, razvijaju ili provode politike i zakonodavstvo.
- **Davanje prednosti prenošenju Direktive o okvirima za preventivno restrukturiranje, pružanju druge prilike i mjerama za povećanje učinkovitosti restrukturiranja i postupaka u pogledu nesolventnosti i razrješenja.**

³³ Pečat izvrsnosti dodjeljuje se međunarodno izvrsnim projektima koji nisu dobili financiranje u okviru programa Obzor 2020, kako bi se mogli financirati iz strukturnih fondova.

³⁴ Načelo inovativnosti ključni je dio pristupa EU-a za bolju regulativu te se njime osigurava da se u potpunosti ocjenjuje učinak na inovacije prilikom razvoja politike i zakonodavstva.

³⁵ Komisijin prijedlog Direktive o okvirima za preventivno restrukturiranje, pružanju druge prilike i mjerama za povećanje učinkovitosti restrukturiranja i postupaka u pogledu nesolventnosti i razrješenja http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/image/document/2016-48/proposal_40046.pdf

³⁶ C(2018) 3051.

- **Komisija će dodatno pojednostavniti svoja pravila o državnim potporama. To će olakšati neometano kombiniranje različitih fondova te pridonijeti poboljšanju uporabe zajedničkih standarda procjene projekata u području istraživanja i inovacija.**

2.3. Europa kao predvodnik u inovacijama kojima se stvaraju nova tržišta

Europa je prva u svijetu u znanosti. U njoj žive neki od najkreativnijih i najpoduzetnijih umova te iz nje dolaze neke od najinovativnijih ideja na svijetu. To nam uvelike pomaže, no i dalje imamo poteškoća u uvođenju tih inovacija na tržište.

Europa je relativno snažna u dodavanju vrijednosti postojećim proizvodima, uslugama i postupcima ili održavanju njihove vrijednosti, što se naziva postupnim inovacijama. Svjedočili smo tome u raznovrsnim sektorima kao što su svemir, aeronautika, farmaceutski proizvodi, elektronika, obnovljivi izvori energije, bioindustrija i napredna proizvodnja. Napravili smo i korak naprijed u podupiranju inovacija putem ključnih razvojnih tehnologija kao što su robotika, fotonika i biotehnologija³⁷. Te se tehnologije mogu upotrijebiti i primijeniti u mnogim industrijskim sektorima, mogu stvarati znanje i nove vrste sudjelovanja te su ključne za odgovor na ključne društvene izazove, podupirući pritom industrijsko vodstvo EU-a³⁸.

No Europa mora biti bolja u stvaranju disruptivnih i revolucionarnih inovacija.

Revolucionarne inovacije dovode do potpuno novih proizvoda, usluga ili postupaka ili do znatnih poboljšanja kvalitete postojećih. Primjer bi mogao biti udvostručenje gustoće energije u akumulatorima električnih automobila. To stvara potpuno nove poslovne modele i prilike na tržištu. U odnosu na postupne inovacije, revolucionarne inovacije nerijetko uvode novi akteri na tržištu, često novoosnovana poduzeća bez postojeće imovine ili novčanih tokova. One često uključuju veći rizik u smislu tehnologije, tržišta i regulative. *Disruptivne inovacije* mogu dovesti do toga da postojeće rješenje ili postojeća industrija postanu zastarjeli. Klasični primjeri uključuju pametne telefone te usluge internetskog prijenosa glazbe i videozapisa. Disruptivnim inovacijama stvaraju se potpuno novi proizvodi i usluge te novi poslovni modeli, a ponekad i nova tržišta.

Disruptivne i revolucionarne inovacije i dalje su prevelika rijetkost u Europi. To proizlazi iz niza čimbenika, uključujući nedostatak poduzetničkog kapitala, duboko ukorijenjenu nesklonost riziku, nedostatak prijenosa novih tehnologija iz istraživačke baze te nemogućnost iskorištavanja snage Unije. Premali broj europskih novoosnovanih poduzeća preživi kritičnu početnu fazu od dvije do tri godine. Od onih koja opstanu, premali broj naraste u veća poduzeća i proširi svoje poslovanje na svjetsku razinu.³⁹ Manje od 5 % europskih malih i srednjih poduzeća raste na međunarodnoj razini.⁴⁰

³⁷ http://ec.europa.eu/research/industrial_technologies/pdf/re_finding_industry_022018.pdf#view=fit&pagemode=none

³⁸ Izvješće "Ponovno promišljanje industrije - definiranje inovacija (Re-finding Industry –Defining Innovation), Skupina na visokoj razini za industrijske tehnologije, Europska komisija, 2018.

³⁹ Postotak poduzeća koja ne rastu ili rastu manje od 5 % veći je od 45 % u Europi u usporedbi s 37 % u SAD-u. Europski parlament (2017.), Pružanje potpore rastu europskih malih i srednjih poduzeća. [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_IDA\(2017\)603967](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_IDA(2017)603967)

⁴⁰ Slabosti EU-a očituju se u činjenici da među vodećim svjetskim tehnološkim poduzećima praktički ne postoje poduzeća sa sjedištem u EU-u.

Kako bi se potaknule velike revolucionarne inovacije u Europi, Komisija predlaže osnivanje **Europskog vijeća za inovacije**. Europsko vijeće za inovacije bit će jedinstvena kontaktna točka za iznimno obećavajuće i revolucionarne tehnologije te inovativna poduzeća s potencijalom za širenje. Njime će se podupirati komercijalni razvoj obećavajućih ideja iz istraživanja u industriju. To će se postići putem novoosnovanih poduzeća, poduzeća koja se odvajaju (*spin-out*) ili prijenosa u industriju. Podupirat će se rast inovacija u početnoj fazi kako bi se osiguralo da se pretvore u više radnih mjesta i veći rast.⁴¹ Taj će se cilj ostvariti optimizacijom, racionalizacijom i pojednostavnjenjem postojećih struktura. Europsko vijeće za inovacije djelovat će komplementarno s **Europskim institutom za inovacije i tehnologiju**.

Već je pokrenut pilot projekt kojim se grupiraju relevantni postojeći programi i uvode prve reforme u okviru programa Obzor 2020. Za to je u razdoblju od 2018. do 2020. namijenjeno 2,7 milijardi EUR. Budućim Europskim vijećem za inovacije upravljat će se na način koji omogućuje ulaganja u rizičnije projekte. Na temelju strateških savjeta vodećih inovatora, prednost će se dati izvrsnosti i razmjeru utjecaja. Time bi se trebali ubrzati komercijalizacija i rast inovacija novoosnovanih poduzeća nastalih iz projekata programa Obzor Europa. Europsko vijeće za inovacije isto bi tako trebalo pružati savjete o izradi istraživačkih i inovacijskih programa financiranja kako bi se osigurali usmjerenost, razmjernost i ostvarivanje europskih političkih prioriteta.

Komisija će sve to upotpuniti inicijativom pod nazivom **Inovacijski radar**, odnosno alatom koji omogućuje prepoznavanje inovacija s tržišnim potencijalom koje se financiraju iz proračuna EU-a.

Ključni koraci

- **Osnivanje Europskog vijeća za inovacije kako bi se utvrdile i potaknule revolucionarne i disruptivne inovacije. U središtu pozornosti bit će visokorizične inovacije koje se brzo razvijaju i imaju velik potencijal za stvaranje potpuno novih tržišta.**

2.4. Uspostava misija istraživanja i inovacija diljem EU-a

Europska potpora istraživanju i inovacijama pomaže EU-u da ostvari svoje prioritetne ciljeve, da olakša svakodnevni život građana te da doprinese velikim otkrićima koja će utjecati na milijune ljudi diljem svijeta. Financiranje sredstvima EU-a ima stvarnu i dokazivu dodanu vrijednost u područjima kao što su ostvarivanje naših obveza iz Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama, otkrivanje novih planeta te velika otkrića u liječenju raka. U bliskoj budućnosti možda će vam omogućiti 3D ispis vaše kuće iz snova.

Europa može dodatno unaprijediti tu dodanu vrijednost i učinak uspostavom misija istraživanja i inovacija na razini EU-a. To bi bili ambiciozni ciljevi kojima se pomiču granice za istraživanje i inovacije, razvijaju naši programi za radna mjesta, rast i konkurentnost te pomaže u rješavanju nekih od najvećih društvenih izazova. Te će se misije utvrditi u bliskoj suradnji s državama članicama, dionicima i građanima. Mogu obuhvaćati borbu protiv bolesti, čist promet ili oceane bez plastičnog otpada.

⁴¹ Skupina inovatora na visokoj razini u svojem izvješću „Europa se vratila: ubrzavanje revolucionarnih inovacija” (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/eic_hlg_bz_web.pdf).

Budući da se lakše postižu mjerljivi ciljevi, te misije trebaju imati ambiciozne, konkretne i vremenski ograničene ciljeve. Na primjeru plastičnog otpada u oceanima, ti bi ciljevi mogli uključivati, primjerice, smanjenje količine plastike koja ulazi u morski okoliš za 90 % i prikupljanje više od polovice plastičnog otpada u našim oceanima do 2025.

Misijama će se potaknuti ulaganja i sudjelovanje različitih sektora duž lanaca vrijednosti, različitih političkih područja (npr. energetika i klima, promet, napredna proizvodnja, zdravlje i prehrana, digitalna industrija), znanstvenih disciplina (uključujući društvene i humanističke znanosti) te različitih aktera i dionika. To podrazumijeva uključiv postupak kojim se utvrđuju područja s najvećim potencijalom u pogledu veličine gospodarskog učinka s jedne strane i odgovora na društvene izazove s druge strane. Zadaće bi mogle imati društveno, znanstveno ili tehnološko usmjerenje te bi trebale stvarati sinergije s istraživačkim i inovacijskim strategijama na razini država članica te regionalnoj i lokalnoj razini.

Zadaće bi trebale poticati pa čak i zahtijevati eksperimentiranje i preuzimanje rizika. Moći će se oslanjati na iskustvo stečeno provedbom vodećih projekata Graphene i Human Brain⁴² te nedavnog projekta Quantum, koji su bili ambiciozni i u kojima se upotrebljavao tehnološki napredan pristup utemeljen na multidisciplinarnim istraživanjima te to iskustvo dalje razviti.

Ključni koraci

- **Pokretanje prvog skupa misija istraživanja i inovacija na razini EU-a s ambicioznim ciljevima i snažnom europskom dodanom vrijednošću.**

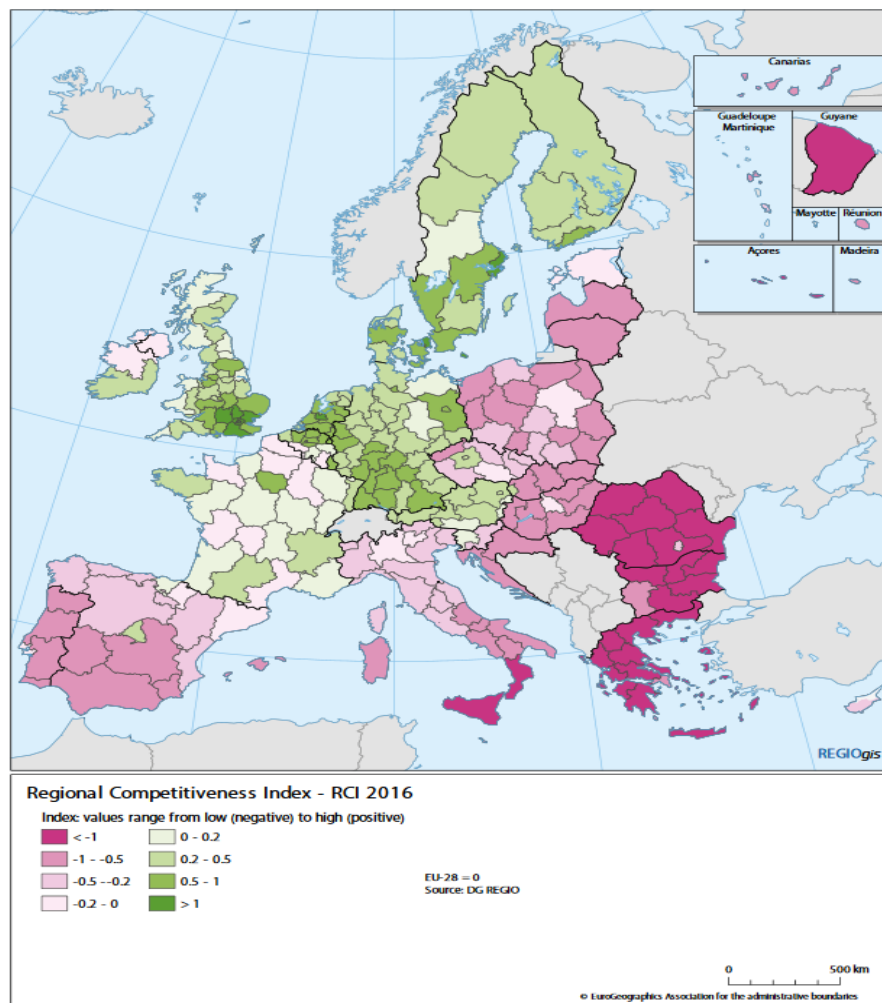
2.5. Potpora brzom širenju inovacija i njihovoj uporabi u cijeloj Uniji

U prošlosti je postojao jasan inovacijski jaz u Europi između sjevera i juga te istoka i zapada. Međutim, ta je podjela sada mnogo stupnjevitiya s obzirom na to da je nekoliko država članica ostvarilo znatan napredak, posebno u pogledu razine ulaganja. U svim dijelovima Europe sada postoje žarišta znanstvene i tehnološke izvrsnosti. No, i dalje postoji inovacijski jaz među regijama, a veći broj područja znatno zaostaje u pogledu ulaganja, kapaciteta za inovacije i rezultata. Spori agregatni rast produktivnosti u Europi uvelike je rezultat nedostataka u širenju inovacija.⁴³

⁴² Graphene je projekt u okviru programa Obzor 2020. koji je EU pokrenuo 2013. To je jedna od najvećih europskih istraživačkih inicijativa u povijesti, a cilj joj je razviti praktičnu uporabu grafena (ultratankog ugljičnog materijala koji bi mogao zamijeniti silikon) i dvodimenzionalnih materijala u europskim društvima. Human Brain je projekt u okviru programa Obzor 2020. pokrenut 2013. kojim se nastoji ubrzati razvoj u područjima neuroznanosti, računalstva i medicine mozga. Oba su projekta potpomognuta ulaganjima Europskog fonda za razvoj u Institut za grafen u Manchesteru i Europski institut za neuromorfno računalstvo u Heidelbergu.

⁴³ „Rezultati znanosti, istraživanja i inovacija u EU-u 2018.” https://ec.europa.eu/info/support-policy-making-eu-and-horizon-2020-associated-countries/srip-report_en

Rezultati regija EU-a u području inovacija⁴⁴

Potrebna su dodatna nastojanja kako bi se pospješilo uvođenje inovacija u slabije razvijene regije i u tradicionalnije sektore. Ulaganja trebaju biti učinkovitija, djelotvornija i bolje prilagođena regionalnim i lokalnim potrebama. Sredstva EU-a imala su važnu ulogu u razvoju regionalnih inovacijskih ekosustava, uključujući „inovacijska čvorišta” u kojima mala i srednja poduzeća mogu jednostavno dobiti pristup infrastrukturi i stručnom znanju za eksperimentiranje s novim tehnologijama. Kako bi se pružila potpora tim nastojanjima, **strategije pametne specijalizacije** ključne su za osiguravanje da sve regije EU-a mogu iskoristiti svoj potencijal i uspješno proći industrijsku tranziciju utemeljenu na inovacijama.⁴⁵

Od 2014. usmjerenost na inovacije u okviru **europskih strukturnih i investicijskih fondova** pojačana je s pomoću 120 strategija pametne specijalizacije kojima se promiču inovacije na temelju jakih strana svake regije. U okviru **Europskog fonda za regionalni razvoj** dostupno je oko 80 milijardi EUR za poticanje poduzetništva, digitalizacije i poslovnih istraživanja, posebno u najmanje razvijenim regijama. **Europskim socijalnim fondom i programom Erasmus+** podupiru se ulaganja u razvoj vještina. **Zajedničkom poljoprivrednom**

⁴⁴ Izvor: Europska komisija, Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku.

⁴⁵ COM(2017) 376.

politikom osnažuje se inovacijski kapacitet u ruralnim područjima pružanjem potpore uvođenju digitalnih mogućnosti.

Kako bi Europa izgradila snažniji inovacijski kapacitet i postigla učinkovitije i brže širenje inovacija diljem Unije treba nam snažnija i veća strateška koordinacija različitih EU-ovih programa financiranja te bolja usklađenost prioriteta na europskoj razini, uključujući sa strategijama pametne specijalizacije i programom Obzor Europa. Potrebno je više potpore prekograničnoj i međuregionalnoj suradnji duž europskih i međunarodnih lanaca vrijednosti. Treba ojačati i institucionalni kapacitet na regionalnoj i lokalnoj razini kako bi se podržale reforme inovacijskih sustava i doprinijelo razvoju novih potrebnih vještina.

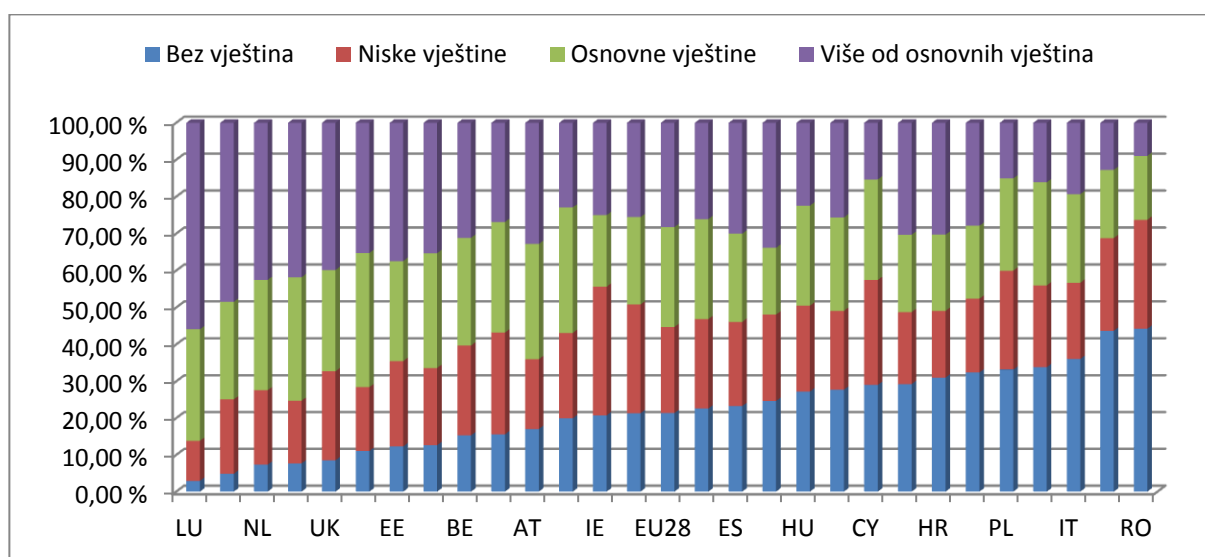
Ključni koraci

- **Uporaba europskih strukturnih i investicijskih fondova za uključivanje regija u inovacijsko gospodarstvo.** Strategije pametne specijalizacije treba ojačati i pojednostavniti kako bi se omogućila međuregionalna potpora inovacijama. Trebalo bi stvoriti sinergije s programom Obzor Europa, fondom InvestEU, Europskim socijalnim fondom, programom Erasmus+, programom digitalna Europa, zajedničkom poljoprivrednom politikom i drugim programima.

2.6. Ulaganje u vještine na svim razinama i osnaživanje europskih sveučilišta kako bi poticala poduzetnički duh i razvila veću interdisciplinarnost

Razvoj europskog društva usmjerenog na učenje i poduzetništvo ključan je za poticanje inovacija u svim sektorima gospodarstva i svim skupinama stanovništva. Za to su potrebne velike promjene u sustavima obrazovanja, osposobljavanja i istraživanja te na radnim mjestima kako bi se osiguralo da cjeloživotno učenje i usavršavanje postanu dostupni svima. To je neophodno kako bi se riješili nedostaci i neusklađenosti u području vještina koji postoje u Europi. Procjenjuje se da oko 40 % radne snage u Europi treba usavršiti digitalne vještine, dok 70 milijuna Europljana nema osnovnu razinu pismenosti ni matematičkih vještina.

Više od polovine naših građana ima samo osnovne digitalne vještine ili ih uopće ne posjeduje⁴⁶

⁴⁶ Izvor: podaci iz Pregleda digitalnih rezultata, Europska komisija.

Na drugoj strani spektra vještina, europska sveučilišta moraju bolje iskoristiti svoj potencijal za inovacije i poduzetništvo.⁴⁷ To će pridonijeti stvaranju novih ideja i poslovnih modela koji mogu dovesti do osnivanja novih i izdvojenih poduzeća. Isto tako, sveučilišta bi se trebala u većoj mjeri okrenuti interdisciplinarnosti te surađivati s poslovnim sektorom i civilnim društvom. Osim toga i opće i tehničko obrazovanje trebalo bi bolje uskladiti s novim poslovnim i društvenim potrebama ponudom prilagodljivijih programa učenja, koji će pridonijeti rješavanju manjka vještina te omogućiti brže širenje i ponovnu uporabu znanja te pristup znanju.

Na sastanku na vrhu u Göteborgu u studenome 2017. europski su čelnici prepoznali ključnu ulogu visokog obrazovanja u pružanju vještina za budućnost i kompetencija za uspješno uvođenje inovacija.⁴⁸ Europsko vijeće pozvalo je države članice, Vijeće i Komisiju da nastave rad na nizu inicijativa, uključujući poticanje osnivanja dvadesetak „europskih sveučilišta” do 2024. koja bi se trebala sastojati od mreža sveučilišta diljem EU-a organiziranih po principu od baze prema vrhu.⁴⁹ „Europska sveučilišta” unaprijedit će prekograničnu suradnju razvojem dugoročnih strategija za vrhunsko obrazovanje, istraživanje i inovacije, više mobilnosti studenata, osoblja i istraživača te stvoriti istinske transnacionalne europske timove za stvaranje znanja. Ona bi trebala biti glavni pokretači **Europskog prostora znanja** te pridonijeti međunarodnoj konkurentnosti sveučilišta u Europi.⁵⁰

Prelaskom na prakse otvorene znanosti u različitim fazama karijere istraživača može se stvoriti privlačno karijerno okruženje za sve i osigurati veće priznanje za međunarodnu mobilnost te suradnju između znanosti i poslovnog sektora.⁵¹ Stoga bi modernizaciju sveučilišta i javnih istraživačkih organizacija trebalo podržati s pomoću **oznake za otvorenu znanost**. Takva prestižna oznaka može se dodijeliti pojedinačnim sveučilištima te transnacionalnim sveučilišnim partnerstvima te priznati prilikom buduće dodjele potpore EU-za za transnacionalne projekte koji uključuju sveučilišta.⁵²

Na europskoj razini treba nastaviti i dodatno poboljšati inicijative koje su pokazale dobre rezultate kao što su **Europski institut za inovacije i tehnologiju, aktivnosti u okviru programa Marie Skłodowska-Curie te inicijativa HigherEducation Innovate**⁵³. Njima se povezuju poslovne, obrazovne i istraživačke organizacije te promiču poduzetništvo i bolji prijenos znanja u cijelom lancu vrijednosti.

⁴⁷ <https://heinnovate.eu/en>

⁴⁸ https://ec.europa.eu/commission/publications/eu-leaders-meeting-education-culture_hr

⁴⁹ Europsko vijeće u prosincu 2017. Kao odgovor, Komisija je 17. siječnja 2018. predstavila prvi paket mjera u pogledu ključnih kompetencija, digitalnih vještina te zajedničkih vrijednosti i uključivog obrazovanja. Drugi paket o olakšavanju priznavanja kvalifikacija, poticanju učenja jezika, povećanju kvalitete predškolskog obrazovanja i skrbi te predstavljanju napretka u pogledu europskih sveučilišta i europske studentske iskaznice predstavljen je 16. svibnja 2018. u COM(2018) 267-272.

⁵⁰ Rad na „europskim sveučilištima” brzo napreduje od zaključaka Europskog vijeća te će prvi poziv na podnošenje pilot-projekata biti objavljen već sljedećeg listopada u okviru programa Erasmus+.

⁵¹ <https://ec.europa.eu/research/openscience/index.cfm?pg=home§ion=monitor>

⁵² Uvodi se paket poticaja kojima se prepoznaju postojeći uspješni programi te podupiru novi za razvijanje digitalnih i poduzetničkih vještina, prijenos znanja, inovativne nastavne programe, karijerne poticaje, međusektorsku mobilnost i transdisciplinarnost.

⁵³ Inicijativa „HEInnovate” omogućava sveučilištima da procijene svoje poduzetničke sposobnosti te pruža potporu državama članicama u njihovu poboljšanju.

Kako bi se pojačao prijenos znanja potrebna je snažnija veza između strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te sustava inovacija u cilju doprinosa znanju o vještinama i boljem usklađivanju vještina u skladu s **Programom vještina za Europu**.⁵⁴

Osim toga, kako bi se odgovorilo na zahtjeve novog gospodarstva i doprinijelo razvoju prilagodljivije i poduzetnije radne snage, **Europski socijalni fond** i dalje će Europljanima pomagati da stječu nove vještine ili usavršavaju stare, dok će se **Planom za sektorsku suradnju u pogledu vještina**⁵⁵ pomoći prilagođavanju osposobljavanja za nova zanimanja u određenim sektorima. **Akcijski plan za digitalno obrazovanje i strategija za digitalne vještine** pridonose prepoznavanju i razvoju vještina koje će biti potrebne u budućnosti.

Ključni koraci

- **Doprinos modernizaciji sveučilišta i javnih istraživačkih organizacija s pomoću oznake za otvorenu znanost.**

3. Zaključci

Gospodarsko i društveno blagostanje Europe ovisi o našoj inovativnosti. Radi održavanja europskog socijalnog i gospodarskog modela, modernizacije industrije i stvaranja povezane i uključive Europske unije potrebno je osigurati da inovacije prožimaju sve politike te društvene, gospodarske i industrijske odluke.

Promjenjiva priroda inovacija otvorit će nove mogućnosti za stvaranje radnih mjesta i poticanje rasta u Europi. Moramo biti u poziciji da iskoristimo te mogućnosti uz istodobno rješavanje izazova i nesigurnosti. Pritom moramo paziti da se koristi pravedno raspodjeljuju u našem društvu.

To će zahtijevati zajedničke ambicije te promjenu načina razmišljanja u pogledu inovacija i znanosti u Europi. Ključan je zajednički program regija, država članica i Europske komisije. Moramo iskoristiti jake strane Europe i dati novi smjer i novi poticaj kako bi Europa postala istinski globalni predvodnik u području inovacija za sve.

Komisija poziva čelnike na raspravu i pružanje strateških smjernica u cilju:

1. *brzog donošenja sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira kako bi se osiguralo da su istraživanje i inovacije i dalje jedna od ključnih politika EU-a i prioriteta financiranja u budućnosti s pomoću različitih proračunskih instrumenata*
2. *poduzimanja potrebnih koraka država članica kako bi povećale svoja ulaganja u istraživanje i inovacije te postigle cilj od 3 % bruto domaćeg proizvoda*
3. *povećanja privatnih ulaganja u istraživanje i inovacije i razvoj inicijativa kao što je VentureEU kako bi se potaknula privatna ulaganja i dugoročni kapital*
4. *izrade europskih i nacionalnih regulatornih okvira koji su prilagođeni budućnosti primjenom načela inovativnosti, kako bi se osiguralo da se u potpunosti ocijeni utjecaj na inovacije prilikom preispitivanja, razvoja ili provedbe politika i zakonodavstva*
5. *davanja prednosti prenošenju Direktive o okvirima za preventivno restrukturiranje, pružanju druge prilike i mjerama za povećanje učinkovitosti restrukturiranja i postupaka u pogledu nesolventnosti i razrješenja*

⁵⁴ COM(2016) 381.

⁵⁵ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=hr>

6. *daljnjeg pojednostavnjenja pravila o državnim potporama kako bi se olakšalo neometano kombiniranje različitih fondova i bolje korištenje zajedničkim standardima procjene projekata u području istraživanja i inovacija*
7. *osnivanja Europskog vijeća za inovacije kako bi se utvrdile i potaknule revolucionarne i disruptivne inovacije, s naglaskom na brze, visokorizične inovacije s velikim potencijalom stvaranja potpuno novih tržišta*
8. *pokretanja niza europskih misije istraživanja i inovacija s odvažnim, ambicioznim ciljevima i snažnom europskom dodanom vrijednošću*
9. *uporabe europskih strukturnih i investicijskih fondova za uključivanje regija u inovacijsko gospodarstvo jačanja i pojednostavnjivanja strategija pametne specijalizacije kako bi se omogućila međuregionalna potpora inovacijama stvaranja sinergija s programom Obzor Europa, fondom InvestEU, Europskim socijalnim fondom, programom Erasmus+, programom digitalna Europa, zajedničkom poljoprivrednom politikom i drugim programima*
10. *doprinosa modernizaciji sveučilišta i javnih istraživačkih organizacija s pomoću oznake za otvorenu znanost.*